

Het Schelde-estuarium: Van visie naar realisatie

Sofie Verheyen (ProSes2010)
Antwerpen, 16 maart 2007

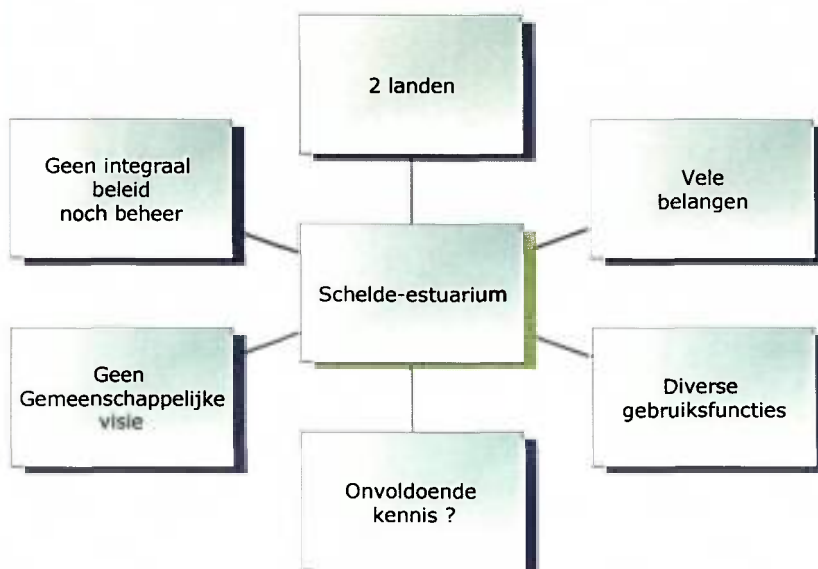

Overzicht

- Inleiding
- Lange Termijnvisie van het Schelde-estuarium 2030 (LTV 2030)
- Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (OS 2010)
- Tenuitvoerlegging projecten en maatregelen: stand van zaken
- Enkele bemerkingen

*Situatie waarin Vlaanderen en Nederland
jarenlang hebben gewerkt rond de Schelde...
een complex krachtenveld*

Lange Termijnvisie 2030 (1)

- Aanleiding:
 - ✓ Verdrag voor de 48'-verdieping van de Westerschelde (1995) gaf aanleiding tot commotie in Zeeland over de compensatiemaatregelen die uitgevoerd moesten worden.
 - ✓ Oprichting Nederlandse commissie van wijzen
 - ✓ Voorstel compensatieplan en omvattende visie voor het Schelde-estuarium
- Reactie Vlaamse regering: Akkoord met toekomstvisie voor Schelde-estuarium, toegankelijkheid als thema naast veiligheid en natuurlijkheid;
- Opdracht TSC: Ontwikkeling bilateraal en integraal Scheldebeleid tot 2030 (LTV), ingebed in socio-economische context en garantie voor bestuurlijk draagvlak (1999)

Lange Termijnvisie 2030 (2)

Belangrijke punten:

- Vertrekpunt « Het ontwikkelen van een gezond en multifunctioneel estuarien watersysteem dat op duurzame wijze gebruikt wordt voor menselijke doeleinden »
- Gebruiksfuncties en randvoorwaarde « Morfologie, veiligheid tegen overstromen, toegankelijkheid en natuurlijkheid »
- Kader voor toekomstig beleid en beheer van het Schelde-estuarium: "Grensoverschrijdend, gemeenschappelijk, thema-overschrijdend en gedragen"

Lange Termijnvisie 2030 (3)

Belangrijke resultaten:

- Gebruiksfuncties
 - ✓ Veiligheid tegen overstromen
 - ✓ Toegankelijkheid
 - ✓ Natuurlijkheid
- Randvoorwaarde
 - ✓ Behoud fysische systeemkenmerken (meergeulensysteem, platen, ondiepwatergebieden...)
- Samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland

Maar dit is pas een eerste stap, de concrete vertaling moet nog volgen... van visie naar projecten

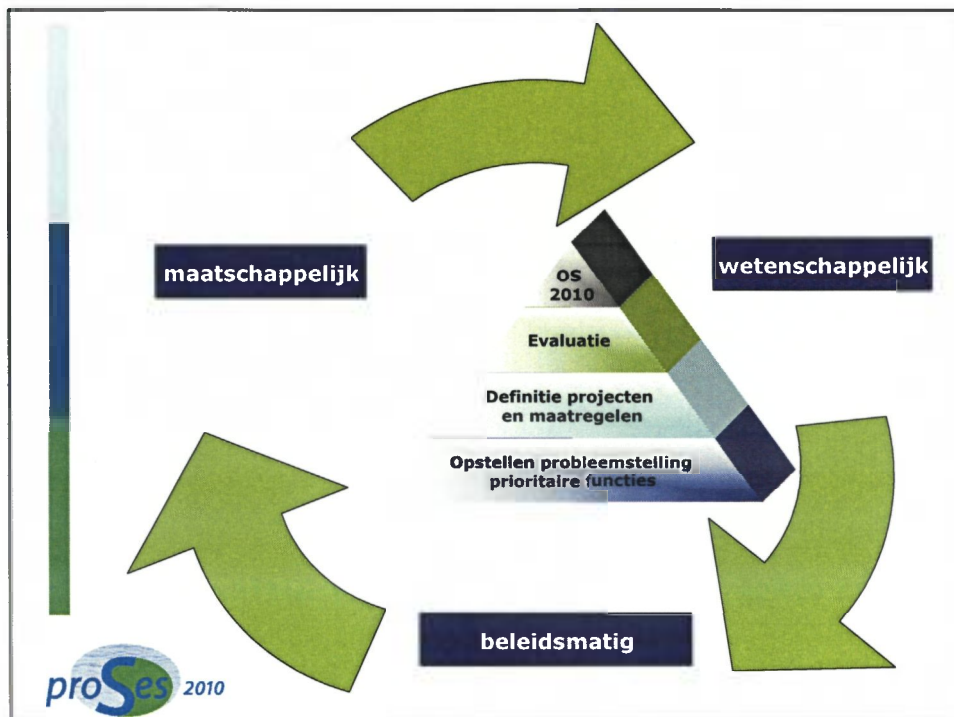

Ontwikkelingsschets 2010 (1)

Memorandum van Overeenstemming (4 maart 2002)

- Opstellen Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (ProSes)
 - ✓ Veiligheid tegen overstromen
 - ✓ Toegankelijkheid (verruiming 128 dm en 131 dm)
 - ✓ Natuurlijkheid
- Termijn van 2 jaar voor onderzoek en 9 maanden voor politieke besluitvorming
 - ✓ Gezamenlijk uitvoeren grensoverschrijdende strategische milieueffectrapportage;
 - ✓ Gezamenlijk uitvoeren maatschappelijke kosten-batenanalyse;
 - ✓ Gezamenlijk opstellen natuurontwikkelingsplan.
- Betrokkenheid: ministeries (AOS), experts, stakeholders (OAP), burger...

Ontwikkelingsschets 2010 (2)

Probleemstelling

- Veiligheid tegen overstromen
 - ✓ Vlaanderen: onvoldoende
 - ✓ Nederland: voldoende op korte termijn, overeenkomstig Wet op de Waterkering (Deltaplan)
- Toegankelijkheid
 - ✓ Haven van Antwerpen: onvoldoende diepgang om schaalvergroting (container)schepen te ondervangen
~ transport op kostenefficiënte, milieuvriendelijke en flexibele wijze
 - ✓ Andere Scheldehavens: geen problemen op korte termijn
- Natuurlijkheid
 - ✓ Onvoldoende ruimte voor natuurlijke ecologische processen in Vlaanderen en Nederland

Ontwikkelingsschets 2010 (3a)

Resultaten op basis van SMER, MKBA, NOP, maatschappelijke en bestuurlijke afstemming:

Package deal

- Veiligheid tegen overstromen
 - ✓ *Vlaanderen: combinatie van lokale dijkverhogingen en gecontroleerde overstromingsgebieden. Win-win veiligheid en natuurlijkheid*
 - ✓ *Nederland: geen maatregelen nodig*
 - ✓ *Afstemming beleid en beheer*

Ontwikkelingsschets 2010 (3b)

Resultaten op basis van SMER, MKBA, NOP, maatschappelijke en bestuurlijke afstemming:

Package deal

- Toegankelijkheid
 - ✓ Verruiming vaargeul: verdieping 11 drempels en verbreding tot 370 m van de vaargeul in de Beneden-Zeeschelde over een afstand van ca. 5 km tot 500 m stroomopwaarts van Deurganckdok
 - ✓ Morfologisch beheer
 - ✓ Externe veiligheid
 - ✓ Inventarisatie mogelijke herstelmaatregelen

Ontwikkelingsschets 2010 (3c)

Resultaten op basis van SMER, MKBA, NOP, maatschappelijke en bestuurlijke afstemming:

Package deal

- Natuurlijkheid
 - ✓ Vlaanderen: 1.100 ha estuariene natuur of wetlands, in combinatie met veiligheid
 - ✓ Nederland: 600 ha estuariene natuur waarvan 300 ha Middengebied Westerschelde
 - ✓ Grensoverschrijdend: uitbreiding Zwin & intergetijdengebied HP-polder
 - ✓ Vaststellen en afstemmen instandhoudingsdoelstellingen

Ontwikkelingsschets 2010 (3d)

Resultaten op basis van SMER, MKBA, NOP, maatschappelijke en bestuurlijke afstemming: Package deal

- Algemeen
 - ✓ Monitoring effecten Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium
 - ✓ Schelde-Landschapspark
 - ✓ Verdrag beleid en beheer
 - ✓ Integrale plannen omgeving Zwin en HP-polder

Proces van projectdefiniëring naar uitvoering en implementatie...

Tenuitvoerlegging projecten en maatregelen OS2010 (1)

- Memorandum van Den Haag (11 maart 2005)
 - ✓ Tenuitvoerlegging projecten en maatregelen OS 2010
 - ✓ ProSes2010
 - ✓ Aanpak overeenkomstig OS 2010
 - ✓ (Aanpak problematiek Kanaalzone Gent-Terneuzen)
- Verdrag Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (21 december 2005)
 - ✓ Verruiming Vaargeul: aanvang vóór eind 2007
 - ✓ Intergetijdengebied HP-polder: aanvang vóór eind 2007
 - ✓ Uitbreiding Zwin: aanvang vóór eind 2007
 - ✓ Natuurontwikkeling Middengebied Westerschelde: aanvang vóór 2010
 - ✓ Natuurontwikkeling 1.100 ha Vlaanderen: aanvang vóór 2010

Op 28 februari 2007 door Vlaanderen geratificeerd!!

Tenuitvoerlegging projecten en maatregelen OS2010 (2)

- Verruiming Vaargeul Westerschelde en Beneden-Zeeschelde (2a)
- Intergetijdengebied HP-polder en Uitbreiding Zwin (2b en 2c)
- 300 ha natuurontwikkeling Middengebied Westerschelde (2d)
- Sigmaplan (2e)

Verruiming Vaargeul (2a)

- Wat ?

- ✓ Verdieping van 11 drempels met circa 1,4 m
- ✓ Verbreding van de vaargeul in Beneden-Zeeschelde tot 370 m over een afstand van ca. 5 km
- ✓ Flexibel storten
- ✓ (Implementatie van zwaaizone ter hoogte van Europaterminal)
- ✓ (Mitigerende maatregelen, oeververdediging en wrakkenberging)

- Stand van Zaken ?

- ✓ Onderzoek in het kader van het MER loopt
- ✓ 1 juni 2007 Ontwerp-MER
- ✓ Aanvang werken in Vlaanderen: eind 2007
- ✓ Aanvang werken in Nederland: feb 2008

Intergetijdengebied HP-polder (2b)

- Wat ?

- ✓ Circa 465 ha, waarvan 295 ha in Nederland en 170 ha in Vlaanderen

- Stand van Zaken ?

- ✓ Onderzoek in het kader van het MER loopt
- ✓ 31 mei 2007 definitief MER
- ✓ GRUP-procedure
- ✓ Aanvang werken: medio 2008

- **Belangrijke randvoorwaarde: grondverwerving**

Uitbreiding Zwin (2c)

- Wat ?
 - ✓ Minimum 120 ha waarvan circa 80% in Vlaanderen en 20% in Nederland
- Stand van Zaken ?
 - ✓ Kennisgeving/Startnotitie ter inzage tot 27 maart 2007;
 - ✓ 1 juni Ontwerp-MER
 - ✓ GRUP-procedure
 - ✓ Aanvang werken medio 2008

Natuurontwikkeling Middengebied Westerschelde (2d)

- Wat ?
 - ✓ 300 ha estuariene natuur; instandhoudingsdoelstellingen Westerschelde
- Stand van Zaken ?
 - ✓ Regierol voor Provincie Zeeland (Convenant Rijk en Provincie)
 - ✓ Ongerustheid Zeeuwse bevolking
 - ✓ Discussie ontpolderen en alternatieven
 - ✓ Belang samenhang OS2010 cruciaal, engagement tussen Vlaanderen en Nederland

Sigmaplan (2e)

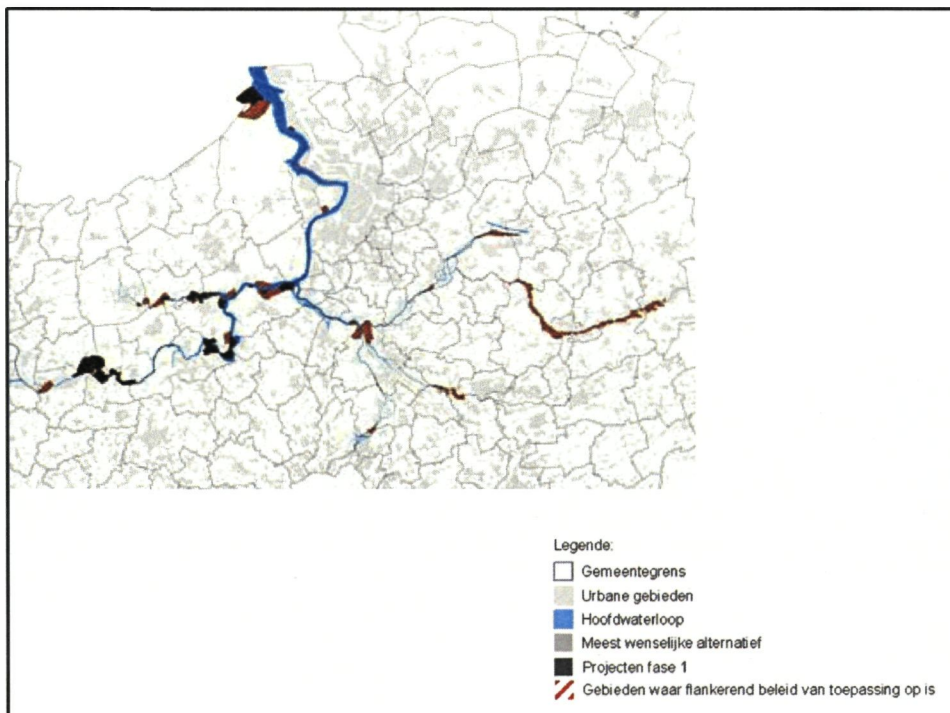
▪ Wat ?

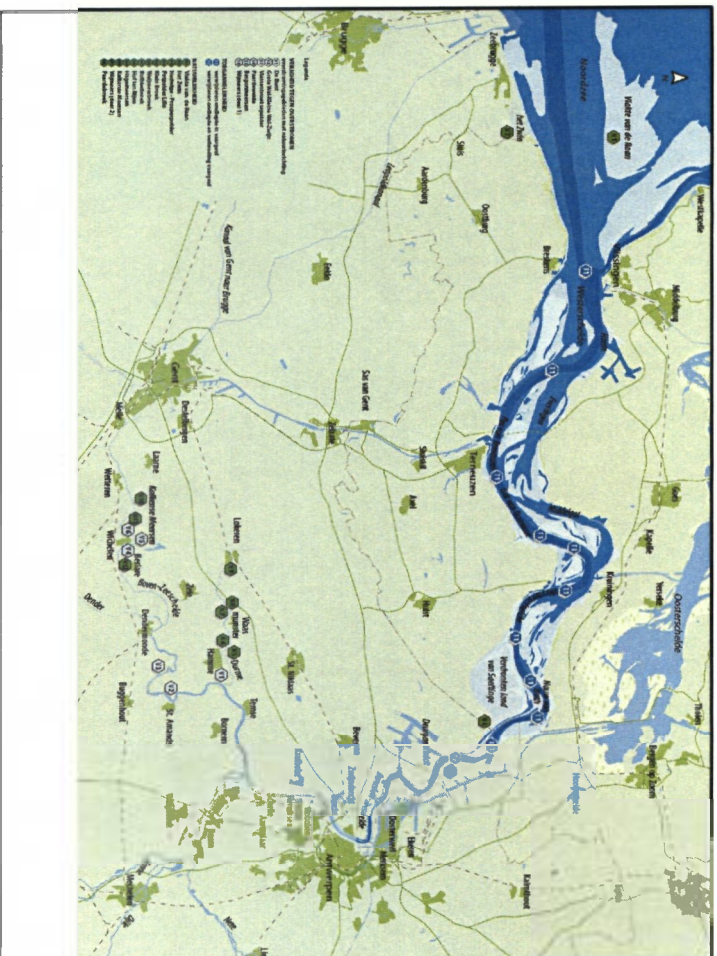
- ✓ Ruimte voor de rivier
- ✓ Combinatie van overstromingsgebieden en dijkverhogingen
- ✓ Scope tot 2030, uitvoering in fasen
- ✓ Instandhoudingsdoelstellingen Zeescheldebekken

▪ Stand van Zaken ?

- ✓ Uitvoering fase 1 tot 2010
- ✓ Intergetijdengebied HP-polder
- ✓ MER fase 1-gebieden in uitvoering

proS 2010

Slotbemerkingen

...

Een door Vlaanderen én Nederland goedgekeurde
OS 2010: grensoverschrijdend, thema-
overschrijdend en belangoverschrijdend MAAR...

- (Nieuwe) nationale procedures, grensoverschrijdend onderzoek
- Risico-analyses en beheersmaatregelen
- Samenhang package deal bij niet uitvoering project(en)
- ProSes2010: bestuurlijke monitoring vs. Bevoegde diensten: verantwoordelijk voor uitvoering

proSes 2010

